

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. _____

din _____ 2024

cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (cadru conex la Legea cu privire la actele de stare civilă)

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (cadru conex Legii cu privire la actele de stare civilă).

PRIM-MINISTRU

Contrasemnează:
Ministru justiției

LEGE
cu pentru modificarea unor acte normative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Codul familiei nr. 1316/2000 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr. 47–48, art. 210), se modifică după cum urmează:

1. În tot cuprinsul Codului cuvintele „încheierea căsătoriei” se substituie cu cuvintele „înregistrarea căsătoriei” la cazul și forma gramaticală corespunzătoare;

2. La art. 2 alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Căsătoria înregistrată de autoritățile abilitate să înregistreze acte de stare civilă generează drepturile și obligațiile soților prevăzute de prezentul cod.”

3. La articolul 3 cuvântul „încheiere” se substituie cu cuvântul „înregistrare”;

4. În denumirea Capitolului 3 din Titlul II cuvântul „**ÎNCHEIERE**” se substituie cu cuvântul „**ÎNREGISTRARE**”;

5. Articolele 9-10 vor avea următorul cuprins:

„**Articolul 9.** Înregistrarea căsătoriei

(1) Căsătoria se înregistrează de autoritățile abilitate să înregistreze acte de stare civilă.

(2) Drepturile și obligațiile juridice ale soților iau naștere din momentul înregistrării căsătoriei.

Articolul 10. Cererea de înregistrare a căsătoriei

(1) Cererea de înregistrare a căsătoriei se depune personal de către viitorii soți la autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria.

(2) Viitorii soți trebuie să indice în cererea de înregistrare a căsătoriei că nu există nici un impediment legal la căsătorie.

(3) Depunerea cererii de înregistrare a căsătoriei are loc în modul stabilit pentru înregistrarea de stat a actelor de stare civilă.”

6. Articolul 12 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 12.** Modalitatea de înregistrare a căsătoriei

Locul înregistrării căsătoriei, modul de depunere a cererii de înregistrare a căsătoriei sunt stabilite în Legea cu privire la actele de stare civilă.”

7. La articolul 13 alineatul (3) textul „, , Muncii și Protecției Sociale” se exclude.

8. La articolul 14 alineatul (2) propoziția a doua va avea următoarea redacție:
va avea următoarea redacție.

„Reducerea vârstei matrimoniale se admite cu acordul cel puțin a unuia din părinții minorului, iar în lipsa acestora, cu încuviințarea autorității tutelare.”.

9. La articolul 15:

la alineatul (1) litera b) va avea următorul cuprins:

„b) rude în linie dreaptă, precum și între cele în linie colaterală, pînă la al IV-lea grad inclusiv.”.

literele c) și d) se abrogă.

se completează cu un alineat nou (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) În cazul adopției, dispozițiile alin. (1) lit. b) sunt aplicabile atît între cei care au devenit rude prin adopție, cât și între cei a căror rudenie firească a încetat prin efectul adopției.

alineatul (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Orice persoană poate face opunere la căsătorie, dacă există un impediment legal ori dacă nu sunt îndeplinite alte cerințe ale legii, expunîndu-și motivele și anexînd dovezile invocate. Autoritatea abilitată să înregistreze căsătoria este obligată să verifice opunerea la căsătorie în baza actelor de stare civilă, a dovezilor prezentate, precum și în baza informațiilor puse la dispoziție de către alte autorități și instituții competente. Examinarea cererii de înregistrare a căsătoriei se suspendă pînă la finalizarea verificării opunerii la căsătorie.

10. Articolul 17 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 17.** Alegerea numelui de către soți

(1) La înregistrarea căsătoriei, fiecare dintre soți, la dorință, poate să-și păstreze numele purtat pînă la căsătorie, să ia numele unuia sau altuia dintre ei sau numele lor format prin conexare.

(2) Conexarea numelor nu se admite atunci cînd cel puțin unul dintre ele este dublu.

(3) Schimbarea numelui unuia dintre soți nu implică schimbarea numelui celuilalt soț.

(4) După desfacerea căsătoriei, soții pot păstra numele ales la înregistrarea căsătoriei sau pot reveni la numele purtat pînă la înregistrarea acesteia.”

11. Articolul 33 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 33.** Temeiurile încetării căsătoriei

Căsătoria încetează prin:

a) divorț (desfacere);

b) decesul unuia dintre soți;

c) declararea pe cale judecătorească a decesului unuia dintre soți.

12. Articolele 35 și 36 vor avea următorul cuprins:

„ **Articolul 35.** Modalitatea de desfacere a căsătoriei

Căsătoria poate a fi desfăcută la Agenția Servicii Publice, la notar sau pe cale judecătorească.

Articolul 36. Desfacerea căsătoriei la Agenția Servicii Publice

(1) În baza acordului comun al soților, în cazurile în care între aceștia nu există neînțelegeri referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, căsătoria este desfăcută de către Agenția Servicii Publice. Soții participă la desfacerea căsătoriei în condițiile legii privind actele de stare civilă.

(2) La cererea unuia dintre soți, căsătoria poate fi desfăcută la Agenția Servicii Publice dacă, după înregistrarea căsătoriei, celălalt soț:

a) este supus unei măsuri de ocrotire judiciare;

b) a fost declarat dispărut;

c) a fost condamnat la privațiune de libertate pe un termen mai mare de 3 ani.

(3) Desfacerea căsătoriei și eliberarea certificatului de divorț au loc după expirarea termenului de o lună din ziua depunerii cererii de divorț.

(4) În cazul apariției litigiilor între soți cu privire la copii, la partaj sau la întreținerea unuia dintre soți, desfacerea căsătoriei se face pe cale judecătorească.

(5) Dacă, după desfacerea căsătoriei de către Agenția Servicii Publice, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea, educația și domiciliul copiilor minori comuni sau la întreținerea unuia dintre soți, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească.”

13. Articolul 37:

la alineatul (1) cuvintele „prin încheiere notarială” se substituie cuvintele „la notar”;

la alineatul (2) cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu textul „autoritatea abilitată să înregistreze divorțul”.

14. Articolul 39:

la alineatul (1), cuvintele „organul de stare civilă,” de substituie cu cuvintele „Agenția Servicii Publice, misiunea diplomatică și/sau oficiul consular ale Republicii Moldova sau”;

la alineatul (2), propoziția a doua se exclude;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) În cazul în care hotărârea judecătorească prin care s-a pronunțat desfacerea căsătoriei a rămas definitivă, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”

15. La articolul 40 cuvintele „organul de stare civilă” se substituie cu cuvintele „Agenția Servicii Publice”.

16. Articolele 41-43 se modifică și vor avea următorul cuprins:

„Articolul 41. Nulitatea absolută și relativă a căsătoriei

(1) Instanța judecătorească va declara nulitatea absolută a căsătoriei, dacă:

a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 11 sau 15 alin (1) lit. a), b), h) și alin (1¹);

b) a fost înregistrată când soții sau unul dintre ei nu a avut intenția de a crea o familie (căsătorie fictivă).

(2) Căsătoria lovită de nulitate relativă poate fi anulată de instanța judecătorească în următoarele cazuri:

a) a fost înregistrată cu încălcarea prevederilor art. 15 alin (1) lit. e), f) și g);

b) a fost înregistrată în condițiile prevăzute de art. 14, fără acordul părintelui sau, după caz, autorității tutelare locală.

(3) Căsătoria declarată nulă, indiferent de temeiul de declarare a acesteia, se consideră ca atare din momentul înregistrării ei.

(4) Instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărîrea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.

Articolul 42. Persoanele care au dreptul să ceară declararea nulității căsătoriei

(1) Dreptul de a cere declararea nulității căsătoriei îl au următoarele persoane:

a) soțul al cărui consimțământ a fost viciat prin eroare, dol sau violență;

b) soțul minor, părinții lui, curatorii sau autoritatea tutelară locală, dacă căsătoria a fost înregistrată de o persoană care nu a atins vârsta matrimonială și această vîrstă nu a fost redusă în modul stabilit;

c) soțul ale cărui drepturi au fost încălcate prin înregistrarea căsătoriei, cu încălcarea obligației prevăzute la art. 11 alin. (2);

d) soțul precum și alte persoane ale căror drepturi și interese au fost lezate în urma înregistrării căsătoriei cu încălcarea prevederilor art.15 alin. (1) lit. a);

e) orice persoană interesată, în cazul căsătoriei înregistrate cu încălcarea prevederilor art.15 alin (1) lit. b), e, h), g) și alin (1¹);

f) subiecții a căror autorizare este necesară la înregistrarea căsătoriei cu o persoană în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire judiciară;

g) soțul de bună-credință, în cazul în care a fost înregistrată o căsătorie fictivă, precum și autoritatea competentă pentru străini, în cazul cînd declararea fictivității căsătoriei prezintă relevanță pentru exercitarea atribuțiilor legale a acesteia.

(2) Cererea privind declararea nulității căsătoriei înregistrate cu un minor care nu a atins vârsta matrimonială sau a căsătoriei înregistrate cu încălcarea art. 15 alin. (1) lit. e) și f) se examinează cu participarea obligatorie a reprezentantului autorității tutelare locală..

Articolul 43. Împrejurările care înlătură nulitatea căsătoriei

(1) Instanța judecătorească poate recunoaște valabilă căsătoria dacă, în momentul examinării cauzei, împrejurările care împiedicau înregistrarea acesteia au dispărut.

(2) Instanța judecătorească este în drept să respingă cererea de declarare a nulității căsătoriei înregistrată de un minor care nu a atins vârsta matrimonială, dacă aceasta o cer interesele minorului.

(3) Nu poate fi declarată nulă căsătoria înregistrată cu încălcarea prevederilor legate de vârstă matrimonială, în situația în care la examinarea cauzei, ambii soți au împlinit vârsta de 18 ani sau dacă soția a născut ori a rămas gravidă.

(4) Căsătoria fictivă nu poate fi declarată nulă dacă, la momentul examinării cauzei, a intervenit conviețuirea soților, soția a născut sau a rămas gravidă.

(5) Căsătoria nu poate fi declarată nulă după desfacerea ei, cu excepția cazului când la momentul înregistrării căsătoriei unul din soți se afla într-o altă căsătorie.”

17. Se completează cu articolul 43¹cu următorul cuprins:

„**Articolul 43¹.** Termenul de prescripție pentru invocarea unor temeieri particulare de nulitate

Anularea căsătoriei poate fi solicitată în termen de 6 luni în cazul:

- a) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. e), din data înregistrării căsătoriei;
- b) prevăzut la art. 15 alin. (1) lit. f) din data la care cei a căror autorizare era necesară pentru înregistrarea căsătoriei au luat cunoștință de aceasta;
- c) nulității căsătoriei pentru vicii de consimțământ, ori pentru lipsa discernământului, din data încetării violenței sau după caz, din data la care cel interesat a cunoscut dolul, eroarea ori lipsa temporară a discernământului.”

18. Articolul 44 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 44.** Consecințele de declarare a nulității căsătoriei

(1) Căsătoria declarată nulă de către instanța judecătorească se consideră ca atare din ziua înregistrării ei și nu dă naștere la drepturi și obligații între soți, cu excepțiile prevăzute de prezentul articol.

(2) Bunurile procurate în comun de către persoanele a căror căsătorie a fost declarată nulă aparțin acestora cu drept de proprietate în devălmășie, iar contractul matrimonial se consideră nul.

(3) În cazul în care căsătoria este declarată nulă:

a) instanța judecătorească, la cererea soțului de bună-credință, este în drept să-l oblige pe celălalt soț la plata pensiei de întreținere, să aplice, la împărțirea bunurilor dobândite în comun pînă la declararea nulității căsătoriei, regulile stabilite de art.20, 25, 26, să recunoască valabil, total sau parțial, contractul matrimonial precum și să dispună păstrarea numelui ales de către acesta la înregistrarea căsătoriei;

b) soțul de bună-credință este în drept să ceară, în modul stabilit de legislația civilă, repararea prejudiciului moral și material cauzat.

(4) Nulitatea căsătoriei nu are niciun efect în privința copiilor. Asupra drepturilor și obligațiilor dintre părinți și copii se aplică, corespunzător, dispozițiile referitoare la divorț.”

19. Articolul 47 va avea următorul cuprins:

„Articolul 47. Stabilirea provenienței copilului

(1) Proveniența copilului de la mamă (maternitatea) se stabilește în baza certificatului medical de constatare a nașterii, care confirmă nașterea copilului de la mamă într-o instituție medicală.

(2) În cazul când nașterea a avut loc în afara instituției medico-sanitare, certificatul medical de constatare a nașterii se eliberează de instituția medico-sanitară teritorială, abilitată cu dreptul de eliberare a certificatului medical constatator al nașterii, în baza concluziei Consiliului, instituit în acest scop de conducătorul instituției medico-sanitare, în termen de 3 zile lucrătoare, după cum urmează:

a) în cazul constatării nașterii în cadrul termenului de 10 zile, certificatul medical constatator al nașterii se eliberează numai după o examinare medicală a lăuzei și a nou-născutului de către un Consiliu format din 2 medici obstetricieni-ginecologi și un medic neonatolog (medic pediatru);

b) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 10 zile, dar pînă la 42 de zile de la data nașterii, din Consiliu va face parte, suplimentar, reprezentantul administrației publice locale din raza teritorială unde este constatată nașterea și reprezentatul poliției;

c) în cazul constatării nașterii după expirarea termenului de 42 de zile de la data nașterii, eliberarea certificatului medical constatator al nașterii de către instituția medico-sanitară se efectuează în baza testelor de confirmare a maternității.;

d) în cazul când Consiliul, în rezultatul examinării medicale și a materialelor prezentate și examinate, nu poate stabili producerea nașterii în afara instituției medico-sanitare, conducătorul instituției medico-sanitare va emite o decizie de refuz și va recomanda părinților să se adreseze în instanța de judecată.

(3) Copilul născut din părinți căsătoriți sau în decursul 300 de zile din momentul desfacerii căsătoriei, declarării căsătoriei nule sau decesului soțului mamei copilului îl are ca tată pe soțul sau, după caz, fostul soț al mamei, dacă nu a fost stabilit contrariul.

(4) Prezumția de paternitate a soțului sau, după caz, fostului soț, poate fi înlăturată printr-o declarație a soților sau, după caz, fostului soț depusă personal. În cazul în care soții sau unul din ei nu se pot prezenta personal, declarația de înlăturare a prezumției de paternitate se autentifică notarial și se expediază la autoritatea publică abilitată să înregistreze nașterea.

(5) Paternitatea copilului născut în afara căsătoriei poate fi recunoscută de către tatăl său printr-o declarație comună a acestuia și a mamei copilului, depusă la autoritatea abilitată să înregistreze nașterea.

(6) În cazul recunoașterii paternității de către părintele care are 16 ani împliniți și a cărui identitate poate fi legitimată prin-un act de identitate, nu se solicită încuviințarea reprezentantului legal al acestuia.

(7) În cazurile cînd mama este decedată, declarată decedată, declarată dispărută sau nu se cunoaște locul aflării acesteia, precum și în cazul decăderii acesteia din

drepturile părintești, paternitatea se stabilește în baza declarației tatălui și a acordului scris al autorității tutelare sau prin hotărîrea instanței judecătorești, dacă lipsește un astfel de acord. În cazul în care în privința mamei este instituită o măsură de ocrotire judiciară, se aplică prevederile art. 116 și 117 din Codul civil.

(8) Declarația comună a mamei și tatălui copilului privind paternitatea poate fi depusă inclusiv pînă la nașterea copilului, la autoritatea abilitată.”

20. Articolul 49:

la alineatul (1), textul „art.48⁵² și 48⁵³” se substituie cu textul „art. 116 și 117”;

alineatul (2) se abrogă;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Nu au dreptul să conteste maternitatea sau, după caz, paternitatea mama copilului, precum și persoana care a fost înscrisă drept tată al copilului în baza declarației comune a acestora, dacă în momentul depunerii declarației știau că cel care a recunoscut paternitatea nu este tatăl firesc al copilului.”

21. Articolele 55 și 56 vor avea următorul cuprins:

„ **Articolul 55** Dreptul copilului la nume și prenume

(1) Copilul are dreptul la nume și prenume.

(2) Copilul dobândește numele părinților săi. Dacă părinții poartă nume diferite, copilul poate avea numele tatălui sau al mamei, sau cel format prin conexarea numelor părinților. Atribuirea numelui copilului prin conexarea numelor părinților nu este posibilă, dacă cel puțin un părinte are numele compus din două nume.

(3) Copilul poate avea un prenume simplu sau unul compus potrivit voinței părinților.

(4) În caz de litigiu între părinți privind numele și/sau prenumele copilului, decide autoritatea tutelară locală.

Articolul 56. Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului

(1) Numele și/sau prenumele copilului poate fi schimbat în baza cererii comune a părinților.

(2) Cererea de schimbare a numelui și/sau prenumelui copilului poate fi depusă de către un părinte, dacă celălalt părinte:

a) este declarat dispărut fără veste, decedat sau declarat decedat;

b) este supus unei măsuri de ocrotire judiciară;

c) este decăzut din drepturile părintești;

d) nu a stabilit filiația sa asupra copilului, în condițiile legii.

(3) În caz de litigiu între părinți, problema privind schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului este soluționată de către autoritatea tutelară în a cărei rază teritorială își are domiciliul minorul, ținîndu-se cont în exclusivitate de interesele copilului.

(4) Decizia autorității tutelare poate fi contestată în instanța judecătorească. În procesul examinării cauzei de contestare sau de anulare a deciziei autorității tutelare,

instanța judecătorească decide asupra numelui pe care îl va purta minorul, ținând cont în exclusivitate de interesele acestuia.

(5) Schimbarea numelui și/sau prenumelui copilului care a atins vârsta de 10 ani se face, în toate cazurile, cu acordul acestuia.”

22. La articolul 156 alineatul (2), textul „art. 11 și art. 14” se substituie cu textul „art. 11, 14 și 15”.

Art. II. - Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr.225/2003 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.285–294, art.436), se modifică după cum urmează:

1. Articolul 192 se completează cu alineatul (1³) cu următorul cuprins:

„(1³) Cauzele privind constatarea faptului nașterii unei persoane de către o anumită femeie și constatarea decesului în anumite împrejurări, , se judecă în termen de 15 zile lucrătoare de la data depunerii cererii.”

2. Articolul 281 alineatul (2), după litera c) se completează cu literele c¹) și c²) cu următorul cuprins:

„c¹) faptul nașterii unei persoane de către o anumită femeie;

c²) faptul nașterii sau decesul unei persoane produse pe teritoriul unui stat necontrolat de autoritățile acestuia sau a unor entități nerecunoscute de Republica Moldova.”

3. Articolul 285 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Pentru înregistrarea de stat, a faptelor care au valoare juridică, constatate prin hotărâre judecătorească în temeiul art. 281 alin. (2) lit. c) – c²), d), e), , la data rămânerii irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autentificată a hotărârii în cauză.”.

4. Articolul 300:

la alineatul (2) textul „organul de stare civilă” se substituie cu textul „autoritatea abilitată să înregistreze acte de stare civilă”;

se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Pentru înregistrarea de stat, în condițiile privind actele de stare civilă, a decesului unei persoane, declarat prin hotărârea judecătorească, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autentificată a hotărârii în cauză.”.

5. Articolul 301:

la alineatul (4) textul „, în registrul de stare civilă” se exclude;

se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Pentru anularea, în condițiile și limitele legii privind actele de stare civilă, a actului de deces și a altor înregistrări în registre de stat în legătură cu aceasta, în temeiul hotărârii judecătorești, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărârii în cauză.”.

6. Capitolul XXXIII va avea următorul cuprins:

„Capitolul XXXIII

CONSTATAREA INEXACTITĂȚILOR ÎN ACTELE DE STARE CIVILĂ

Articolul 331. Depunerea cererii

(1) Instanța judecătorească examinează cauzele privind constatarea inexactităților în actele de stare civilă conform prevederilor prezentului capitol dacă, în lipsa unui litigiu de drept și în lipsa actelor doveditoare, autoritățile abilitate să înregistreze acte de stare civilă sunt în imposibilitate să modifice actele de stare civilă.

(2) Cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se depune la instanța judecătorească de la domiciliul petiționarului sau de la sediul autorității care a înregistrat actul de stare civilă respectiv.

Articolul 332. Cuprinsul cererii

(1) În cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se indică datele referitoare la inexactitate, la modificările solicitate și autoritatea care a refuzat modificarea actului de stare civilă.

(2) La cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă se anexează refuzul autorității de modificare a actului de stare civilă și alte documente care se referă la caz.

Articolul 333. Examinarea cererii

Instanța judecătorească examinează cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă cu participarea petiționarului și altor persoane interesate, precum și a autorităților publice conform art. 74.

Articolul 334. Hotărârea judecătorească

(1) Hotărârea judecătorească prin care se constată inexactități în actele de stare civilă constituie temei pentru modificarea actelor respective de către autoritatea abilitată să înregistreze acte de stare civilă. Hotărârea poate fi contestată cu apel. Decizia instanței de apel nu se supune recursului, fiind definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

(2) Pentru modificarea, în condițiile și limitele Legii privind actele de stare civilă, a actelor de stare civilă, în temeiul hotărârii judecătorești, la data rămânerii definitive și irevocabile a acesteia, instanța judecătorească transmite Agenției Servicii Publice hotărârea prin mijloace electronice, sau în decurs de 3 zile

lucrătoare expediază subdiviziunii teritoriale a Agenției Servicii Publice din raza teritorială a instanței judecătorești copia autenticată a hotărîrii în cauză.”.

Art. III. – Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 32-35, art. 116), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 29 litera j), cuvintele „funcționarea serviciului stare civilă” se substituie cu cuvintele „controlul activității funcționarului abilitat să înregistreze actele de stare civilă”.

2. La articolul 39 alineatul (1):

la litera j) cuvintele „, , precum și extrase de pe actele de stare civilă” se exclud;

la litera k) cuvintele „de stare civilă,” se exclud;

se completează cu litera s), cu următorul cuprins:

„s) înregistrează nașterea, căsătoria și decesul în limitele prevăzute de lege.”.

Art. IV. – Legea nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 231-234, art. 732), se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4, literele j) și l), m) se abrogă;

2. La articolul 8 alineatul (1):

la literele k) și m), textul „la înregistrarea, supralegalizarea consulară și transcrierea” se substituie cu cuvintele „la înregistrarea și legalizarea consulară a”;

litera l) cuvintele „ și remiterea cererii respective către organul de stare civilă ce păstrează actul de naștere la care se face referință” se exclud;

3. Anexa 2:

la compartimentul IV:

la punctul 1 cuvintele „și eliberarea certificatului de căsătorie” se exclud;

punctele 4 - 6 se abrogă;

la compartimentul VII punctul 1, cuvintele „act de stare civilă,” se exclud.

Art. V. – Legea nr. 246/2018 privind procedura notarială (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 30-37, art. 89), se modifică după cum urmează:

1. Se completează cu articolul 40¹ cu următorul cuprins:

„**Articolul 40¹. Înregistrarea căsătoriei**

(1) Căsătoria se înregistrează în temeiul cererii depuse de către viitorii soți la orice birou notarial.

(2) Procedura de înregistrare a căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă.”.

2. Articolul 41 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 41. Desfacerea căsătoriei prin acordul soților**”

(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la oricare notar în baza acordului soților și în prezența ambilor soți sau în prezența unuia dintre soți dacă notarului i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și de examinare a cererii în absența sa.

(2) Procedura de înregistrare a desfacerii căsătoriei este reglementată de legea cu privire la actele de stare civilă.”

Art. VI. – Legea taxei de stat nr. 213/2023 (Monitorul oficial al Republicii Moldova, 2023, nr. 306-309, art. 549), se modifică după cum urmează:

1. Anexa nr. 1:

la punctul 2, textul, , eliberarea documentelor de stare civilă (certificatelor, extraselor), precum și pentru emiterea certificatelor și extraselor de pe actele de stare civilă noi ca rezultat al modificării sau reconstituirii actelor de stare civilă” se substituie cu textul „ și eliberarea documentelor de stare civilă”;

la subpunctul 2.2.2., cuvintele „hotărârii instanței judecătorești sau a” se exclud;

subpunctele 2.4 și 2.5. se abrogă;

la subpunctul 2.6., cuvântul „extraselor” se substituie cu cuvântul „documentelor”.

2. la Anexa nr. 2:

punctul 2.1. textul (certificatelor/extraselor) se exclude, iar cuvântul „actelor” se substituie cu cuvintele „faptelor și evenimentelor de stare civilă”;

subpunctul 2.2. se abrogă;

subpunctul 2.3. cuvintele „repetată a certificatelor” se substituie cu cuvintele „extraselor de pe actul de”, iar textul „sau pentru substituirea celor eliberate anterior” se exclude;

subpunctul 2.5., cuvintele „repetată a certificatelor” se substituie cu cuvintele „extraselor de pe actele”, iar cuvintele „și locale” se exclud.

Art. VI. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 iulie 2024.

(2) Până la implementarea definitivă a Sistemului informațional „Acte de stare civilă”, desfacerea căsătoriei de către notar se va realiza conform procedurii existente până la data intrării în vigoare a prezentei legi

(3) Procedurile inițiate până la intrarea în vigoare a prezentei legi urmează a fi finalizate conform legislației în vigoare la data începerii acestora.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ

La proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative

(cadrul conex la legea cu privire la actele de stare civilă)

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (cadrul conex la legea cu privire la actele de stare civilă) a fost elaborat de Ministerul Justiției, cu suportul Agenției Servicii Publice.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Elaborarea prezentului proiect de act normativ este condiționată de promovarea unei noi legi cu privire la actele de stare civilă, care are drept finalitate modernizarea serviciilor publice de înregistrare de stat a faptelor și evenimentelor de stare civilă și de emitere a documentelor de stare civilă. Astfel, datorită faptului că prin noile reglementări se creează un cadru legal nou și se promovează utilizarea la maxim a sistemelor informaționale în acest domeniu, inclusiv trecerea de la actele de stare civilă pe suport electronic, la cele digitale, este necesar a fi ajustat și cadrul conex al acesteia.

Proiectul urmărește crearea conexiunii dintre lega-cadru, menționată supra și actele normative conexe domeniului reglementat, pentru a facilita implementarea noilor prevederi ale legii cu privire la actele de stare civilă.

3. Principalele prevederi ale proiectului

Proiectul de act normativ presupune modificarea a 6 acte normative conexe cu Legea cu privire la actele de stare civilă.

Unul din actele normative ce urmează a fi modificat este **Codul familiei nr. 1316/2000**, care conține norme referitoare la înregistrarea și desfacerea căsătoriei, precum și la schimbarea numelui și/sau a prenumelui. Astfel, prin proiect se face o claritate referitor la autoritățile abilitate ce urmează a înregistra și desface căsătorii, precum și etapele ce trebuie urmate de viitorii soți/soții în procesul de înregistrare a evenimentului dorit.

Totodată, în tot cuprinsul codului termenul de „încheiere a căsătoriei” se substituie cu termenul de „înregistrare a căsătoriei”, dat fiind faptul că dispar unii pași existenți la moment pentru a putea înregistra căsătoria. Astfel, prin proiect se exclude declarația de căsătorie. Etapa inițială va fi marcată de depunerea cererii de înregistrare a căsătoriei, acțiune ce ca putea fi realizată la orice autoritate abilitată să înregistreze căsătoria, atât în format electronic, cât și pe suport pe hârtie.

Proiectul include mai multe modificări în domeniul nulității căsătoriei și vine cu o redacție nouă pentru secțiunea respectivă. Necesitatea acestor modificări derivă din faptul că de-a lungul timpului prevederile existente au creat mai multe situații problematice, fapt care a dus la imposibilitatea de oferi o soluție practică situațiilor juridice existente. Totodată, prin proiect se introduce un articol nou,

care va reglementa termenul de prescripție pentru invocarea unor temeuri particulare de nulitate. Prin introducerea normelor respective se urmărește scopul de a oferi o claritate în partea respectivă, fiindcă se atestă o incertitudine legislativă la moment în acest sens.

Proiectul intervine cu modificări la **Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003**. Astfel, se propun completări la art. 192, 281, 285, prin oferirea posibilității ca instanța de judecată să constate nașterea unei persoane de către o anumită femeie. La moment, la subiectul dat nu este o practică uniformă, iar pentru a exclude orice dubiu în acest sens, au fost propuse completările date.

Totodată, se propune expunerea în redacție nouă a capitolului XXXIII, ce se referă la constatarea inexactităților în actele de stare civilă. Modificarea dată este impusă de noua lege cu privire la actele stare civilă, care oferă o nouă viziune asupra faptelor și evenimentelor de stare civilă. În același timp, prin proiect se oferă o claritate referitor la conținutul cererii și la actele necesare a fi anexate la cererea de constatare a inexactităților în actele de stare civilă.

Prin proiect se aduc unele modificări **Legii nr. 246/2018 privind procedura notarială**, prin care se oferă posibilitatea notarilor de a înregistra căsătorii, ei la moment având prerogativa doar de a desface căsătoriile, nu și a le înregistra. Astfel, odată cu intrarea în vigoare a noii legi cu privire la actele de stare civilă, notarii vor fi împuterniciți să înregistreze atât căsătorii, cât și divorțuri, în corespundere cu noua Lege cu privire la actele de stare civilă. Prin înregistrare se are în vedere că notarii, nu vor mai emite încheieri de desfacere a căsătoriei, ci vor efectua înregistrarea respectivă direct în Sistemul informațional „Acte de stare civilă”, nefiind necesară deplasarea ulterioară a persoanei la Agenția Servicii Publice pentru înregistrarea divorțului. Procedura dată, va fi similară și pentru înregistrarea căsătoriei. Notarii având rolul de autoritate abilitată, urmează să înregistreze direct căsătoria în sistemul informațional menționat, în conformitate cu procedura prevăzută de legea cu privire la actele de stare civilă, fără a fi necesară deplasarea persoanei la alte autorități, instituții.

Prin proiectul dat, se aduc modificări **Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală**, **Legii nr. 242/2010 cu privire la taxele consulare**, **Legii taxei de stat nr. 213/2023**, pentru aducerea acestora în concordanță și la realitățile noii legi cu privire la actele de stare civilă.

4. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea proiectului nu necesită cheltuieli financiare de la bugetul de stat.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea prezentului proiect de act normativ nu va necesita operarea unor modificări în cuprinsul altor acte normative.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul Legii de modificare a unor acte normative (cadrul conex la legea cu privire la actele de stare civilă) a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Justiției www.justice.gov.md, compartimentul

Transparența decizională, directoriul Proiecte de acte normative remise spre coordonare, precum și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Stanislav COPEȚCHI

CERERE nr. 03/2207 din 7 martie 2024

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a
proiectului de Lege pentru modificarea unor acte normative
(cadrul conex la legea cu privire la actele de stare civilă)
care urmează a fi anunțat în cadrul ședinței secretarilor generali

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Lege; Lege pentru modificarea unor acte normative (cadrul conex la legea cu privire la actele de stare civilă).
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Justiției
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiect elaborat de Ministerul Justiției, la inițiativa Agenției Servicii Publice
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Cancelaria de Stat; 2. Ministerul Afacerilor Externe; 3. Ministerul Sănătății; 4. Ministerul Muncii și Protecției Sociale; 5. Ministerul Finanțelor; 6. Ministerul Afacerilor Interne; 7. Agenția de Governare Electronică; 8. Agenția Servicii Publice; 9. Oficiul Avocatului Poporului; 10. Congresul Autorităților Locale din Moldova; 11. Consiliul Superior al Procurorilor; 12. Consiliul Superior al Magistraturii; 13. Curtea Supremă de Justiție; 14. Curtea de Apel Chișinău; 15. Curtea de Apel Bălți; 16. Judecătoria Chișinău; 17. Universitatea de Stat din Moldova (Facultatea de drept); 18. Camera Notarială; 19. Centrul Național Anticorupție.
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	15 zile lucrătoare din momentul recepționării proiectului de către destinatari
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Radu Scripnic, consultant principal, Secția drept privat, Direcția elaborare acte normative, Ministerul Justiției; Tel.: (022)20-14-69, E-mail: radu.scripnic@justice.gov.md
7.	Anexe	1. Proiectul de lege; 2. Nota informativă.
8.	Data și ora depunerii cererii	
9.	Semnătura	